

Matig jaar RFC valt niet uit de lucht

Op 2 maart presenteerde FrieslandCampina de cijfers over het lastige jaar 2020. Het zuivelconcern zag de winst onderuitgaan als gevolg van directe en indirecte gevolgen van de coronapandemie.

TEKST WICHERT KOOPMAN

Dat de leden van FrieslandCampina geen nabetalings ontvangen, is een fikse tegenvaller voor veel melkveehouders. Daags na de presentatie van de jaarcijfers reageert Frans Keurentjes, voorzitter van het hoofdbestuur en de raad van commissarissen, op vragen die de teleurstellende cijfers oproepen.

Veel leden viel de mededeling dat ze dit jaar geen nabetaling ontvangen rauw op hun dak. Begrijpt u dat?

‘De teleurgestelde reacties van leden die hadden gerekend op een prestatietoeslag, begrijp ik heel goed. Sommige veehouders hebben dit geld echt nodig. En ik snap dat niet iedereen dagelijks met FrieslandCampina bezig is. Maar het is niet zo dat de tegenvallende resultaten helemaal uit de lucht komen vallen. We hebben vorig jaar meerdere keren aangegeven hoe de onderneming ervoor stond. En dat we in november hebben besloten om versneld organisatorische veranderingen door te voeren, was ook een belangrijk signaal.’

Bij sommige boeren liepen de emoties zo hoog op dat ze opriepen tot trekkeracties. Wat vindt u daarvan?

‘De ene veehouder reageert anders op teleurstellingen dan de andere. En tot op zekere hoogte snap ik die emoties. Maar het is echt niet nodig om op de trekker te springen om binnen FrieslandCampina je stem te laten horen. We hebben in de coöperatie de goede gewoonte om zaken open en eerlijk te bespreken. En we geven leden alle gelegenheid om hun stem te laten horen en kritische vragen te stellen.’
‘We hebben in een online bijeenkomst met leden de jaarcijfers uitgebreid toegelicht en

bediscussieerd. Meer dan 2000 veehouders waren daarbij aanwezig. Via de chat konden ze vragen stellen en ik kan je verzekeren dat daar ook heel kritische vragen bij waren. Die ruimte hoort er binnen een coöperatie te zijn.’

FrieslandCampina heeft over 2020 een winst gemaakt van 79 miljoen euro en het eigen vermogen is gestegen. Waarom was er dan toch geen ruimte voor een nabetaling?

‘We hebben rente uitbetaald op ledenobligaties en op de beursgenoteerde hybride obligatie. En in bijvoorbeeld Indonesië, Maleisië en Nigeria werken we samen met minderheidsaandeelhouders. Die hebben ook recht op een deel van de winst. Daarom was er geen ruimte meer voor een nabetaling. Overigens is het eigen vermogen van FrieslandCampina niet gestegen door het toevoegen van winst, maar door de uitgifte van een hybride obligatie.’

Vertellen dat het voorschot op de nabetaling moet worden terugbetaald, is geen fijne boodschap. Had u niet kunnen besluiten om de leden dit geld te laten houden?

‘Met de verrekening van de interim-uitkering volgen we de afspraken die binnen de coöperatie zijn gemaakt. Daar wilden we niet van afwijken. Door nu te verrekenen sluiten we het jaar 2020 zuiver af en nemen we niet alvast een voorschot op het resultaat van 2021. Maar we hebben wel geprobeerd om de terugbetaling pragmatisch op te lossen. Daarom verrekenen we het voorschot pas in juni met de toeslagen die worden uitgekeerd. Voor de meeste veehouders betekent dit dat er dan nog steeds een plus

op het melkgeld van mei overblijft. Er hoeft dus niet te worden terugbetaald.’

Het feit dat CEO Hein Schumacher en CFO Jaska de Bakker vorig jaar, midden in de coronacrisis, een flinke bonus opstrekten, steekt veel veehouders. Hoe zit dat?

‘Die discussie berust op een misverstand. De extra variabele beloning die de directie vorig voorjaar heeft gekregen, is gebaseerd op de jaarresultaten van 2019. Dit staat dus los van afgelopen jaar. Zoals met leden is afgesproken dat ze een prestatietoeslag ontvangen als FrieslandCampina goed heeft gedraaid, zijn met de directie afspraken gemaakt over een variabele beloning op basis van de jaarresultaten. En zoals melkveehouders nu geen prestatietoeslag ontvangen, krijgt de directie nu ook geen bonus.’

De premie van 1,1 miljoen euro die CFO Jaska de Bakker incasseert bij haar vertrek, wordt door veel leden als onethisch en buitenproportioneel ervaren. Wat is uw mening hierover?

‘In het contract met zowel Hein Schumacher als Jaska de Bakker is vastgelegd dat ze een vergoeding van één jaarsalaris zouden krijgen bij beëindiging van hun contract. Deze afspraak is in lijn met de zogenaamde “corporate governance code”. In 2020 heeft het bestuur besloten dat het bedrijf een andere topstructuur nodig heeft. Deze is per 1 maart van dit jaar ingevoerd. Bij de gesprekken hierover is ook met Jaska de Bakker gesproken over een tweede termijn, maar in onderling overleg is besloten het contract niet te verlengen. Hierdoor treden de gemaakte afspraken in werking.’

Wat doen deze slechte jaarcijfers met het vertrouwen van de leden?

‘Dat leden van sommige andere coöperaties wel een nabetaling ontvangen, lijkt natuurlijk mooi, maar FrieslandCampina legt de lat met de garantieprijs heel hoog. Uiteindelijk draait het erom wat veehouders aan het eind van het jaar hebben gebeurd.’
‘Het zijn nu vooral kritische geluiden die de boventoon voeren en dat is logisch. Maar

ik kreeg vandaag ook appjes van leden die vinden dat het resultaat niet tegenvalt. FrieslandCampina kreeg te maken met lockdowns, waardoor onze foodservice- en out-of-home-activiteiten stilvielen en in Nigeria leidde de instorting van de olieprijs tot een acuut tekort aan dollars. Daarbij sloot ook nog eens de grens tussen China en Hongkong. En we hebben geld moeten steken in het reorganisatieplan.'

'In een jaar waarin zich de ene tegenslag op de andere stapelde, is het toch gelukt om niet in het rood te belanden. Onder zeer moeilijke omstandigheden is de melkinname, de verwerking en de afzet van producten gewoon doorgeslagen. De verkoop via de retail liet een sterke groei zien. Ook de verkoop van e-commerce nam fors toe. Zo kun je er ook tegenaan kijken.'

Bewijzen de cijfers over 2020 niet juist dat buitenlandse 'avonturen' FrieslandCampina kwetsbaar maken?

'Vergeet niet dat we jarenlang veel hebben verdiend in het buitenland. In Nederland is de concurrentie op de zuivelmarkt sterk. Het valt hier niet mee om marktaandeel te veroveren en goede marges te halen. Om de leden een toonaangevende melkprijs te kunnen blijven betalen, blijven we dan ook investeren in kansrijke markten. Juist als we dat niet zouden doen, zouden we FrieslandCampina verzwakken.'

Wat betekenen de slechte jaarcijfers voor de discussie over een nieuwe structuur voor de ledenfinanciering?

'Die discussie staat al anderhalf jaar op de agenda en die gaat door. Aanpassing van de structuur van ledenfinanciering is nodig omdat we bij de leden te maken hebben met vergrijzing, er een scheefgroei is ontstaan tussen inbreng van ledenkapitaal en melklevering en omdat we het zuivere eigen vermogen willen verhogen om een gunstigere positie te verwerven bij externe financiers. Deze ontwikkelingen staan los van de tegenvallende jaarcijfers. De besluitvorming gaat dan ook door zoals gepland.'

Waar staat FrieslandCampina anno maart 2021?

'FrieslandCampina heeft nog steeds een stevige basis. We hebben sterke merken, toegang tot koopkrachtige markten en een schat aan kennis en ervaring om melk tot meerwaarde te brengen. Maar dat alles is geen garantie voor succes, dat hebben we afgelopen jaar gemerkt. Het begin van dit jaar zal zeker nog moeilijk zijn, maar met het verdwijnen van de coronabeperkingen zullen markten ook weer opengaan. Gelukkig zien veel leden dat. De coöperatie heeft nog altijd een stevige ruggengraat.'

Frans Keurentjes:

'De coöperatie FrieslandCampina heeft een stevige ruggengraat'